

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W HAJNÓWCE
ZA ROK 2025

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce

Ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 10A, 17-200 Hajnówka

Tel. 856823642, mail: pcpr@powiat.hajnówka.pl

POWIATOWE
CENTRUM POMOCY RODZINIE
17-200 Hajnówka, ul. J. Piłsudskiego 10a
tel./fax: 85 682 36 42
NIP 543-18-34-327

I. WSTĘP

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną powiatowej administracji zespolonej. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, pieczy zastępczej, rehabilitacji zawodowej społecznej osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zakres zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum określają następujące akty normatywne:

1. ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
2. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
3. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
4. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
5. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
6. ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
7. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
8. ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
9. ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
10. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka,
11. Ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
12. Uchwały Nr III/13/98 Rady Powiatu Hajnowskiego z dnia 29 grudnia 1998 r. w sprawie powołania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie ze zmianami,
13. Statutu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce,
14. innych aktów prawnych właściwych do zakresu prowadzonych spraw.

Stosownie do art. 112 ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

II. SPRAWOZDANIE FINANSOWE, ORGANIZACYJNE I KADRA

1. Podstawą gospodarki finansowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest roczny plan finansowy, sporządzany na rok budżetowy, zgodnie z obowiązującą procedurą budżetową oraz środki przyznane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań związanych z rehabilitacją społeczną. Ponadto w roku 2025 r. pozyskano zewnętrzne środki finansowe PFRON na realizację programu Aktywny Samorząd.

Środki finansowe na realizację poszczególnych zadań zostały wykorzystane wg poniższego zestawienia, zgodnie z przeznaczeniem:

Tabela nr 1. PCPR rok 2025

Rozdział	Rodzaj wydatków	Wykonanie zł.	w tym środki Wojewody
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej Programy korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową	24 100,00	(zadanie zlecone środki Wojewody)
85218	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1 399 119,12	97 581,28 (środki Wojewody dodatki motywacyjne)
85220	Mieszkania treningowe	12 386,89	(zadanie własne)

85231	Pomoc dla cudzoziemców (Indywidualne Programy Integracji)	57 051,60	(zadanie zlecone środki Wojewody)
85295	Pozostała działalność – dofinansowanie licencji	4 316,07	(środki Wojewody)
85321	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	839 660,00	Zadanie zlecone, środki Wojewody)
85395	Karta Polaka	19 866,00	Zadanie zlecone, środki Wojewody)
85508	Rodziny zastępcze	2 108 441,56	97 971,89 (środki Wojewody, dodatki motywacyjne)
85510	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza (w tym świadczenia społeczne w zakresie realizowanym przez PCPR)	2 069 356,14	170 651,60 (środki Wojewody, dodatki motywacyjne)
	Ogółem	6 534 297,38	

Dane własne PCPR.

Ponadto w 2025 r. wydatkowane były środki PFRON:

1) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	-2 548 526,26 zł.
2) Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”	- 407 453,37 zł
3) Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III	- 0,00 zł
Środki PFRON ogółem:	- 2 955 979,63 zł

Pozyskano również i wydatkowano środki:

1. Fundusz Solidarnościowy na realizację programu Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością dla jednostek samorządu terytorialnego – edycja 2025 r.: 293 100 zł.
Opieką 30 Asystentów objęto 38 osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.
2. Funduszu Pracy: Realizacja rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 roku: 23 160,00 zł.

2. Na dzień 31 grudnia 2025 r. PCPR na umowę o pracę zatrudniało 32 osoby (4 osoby na pracach interwencyjnych), w tym 13 osób zatrudnionych w Domu Dziecka im. Haliny Kopalińskiej w Białowieży.

Natomiast w ramach umów cywilno - prawnych w ubiegłym roku w tut. Jednostce usługi wykonywane były przez 54 osoby, w tym: prawnik, 3 informatyków, inspektor danych osobowych, osoba prowadząca strony internetowe, lekarze (7) i specjaliści pozamedyczni orzekający w Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności (6), psycholog (2), 2 osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, 3 osoby prowadzące programy korekcyjno - edukacyjne, 30 Asystentów osób z niepełnosprawnością, osoba sprzątająca lokale PCPR.

Ponadto Jednostka nasza korzystała ze wsparcia Stażystów finansowanych przez Urząd Pracy w Hajnówce.

W 2025 roku do PCPR w Hajnówce wpłynęło 6874 różnego rodzaju pism, wniosków itp. (zarejestrowane w dzienniku korespondencyjnym)

III. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Celem głównym Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 w Powiecie Hajnowskim jest ograniczenie zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu hajnowskiego oraz zapewnienie skutecznej kompleksowej pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej poprzez podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez utrzymanie i rozwój usług świadczonych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

3. Zatrzymanie przemocy w rodzinie, zmiana zachowań oraz zwiększenie świadomości osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez uczestnictwo w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

4. Wzmocnienie poczucia wartości osób doznających przemocy, umocnienie relacji w rodzinie oraz uporanie się z konsekwencjami przemocy w rodzinie poprzez uczestnictwo w programie terapeutycznym dla ofiar przemocy.

5. Podniesienie, jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie profesjonalizmu służb zajmujących się rodzinami w sytuacjach kryzysowych, w tym z problemem przemocy.

6. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą poprzez monitorowanie rezultatów podejmowanych działań. Poprzez realizację Programu dążymy do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizując cele ustawowe, w tym cele zawarte w Programie, określone obszary oraz kierunki działań, a także grupy adresatów Programu.

PCPR w Hajnówce prowadził analizę statystycznych danych dotyczących przemocy domowej poprzez prowadzenie diagnozy sytuacji zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu, między innymi pozyskiwano dane z Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych, informacje przekazywane przez Komendę Powiatową Policji w Hajnówce o przypadkach zaistnienia przemocy.

W ciągu 2025 r. KPP Hajnówka przesłała 4 zapytań o udzielaną pomoc osobom znajdującym się w zainteresowaniu działań Policji. PCPR odpowiedziało na każde zapytanie.

Pracownik socjalny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce udzielał wsparcia poprzez pracę socjalną, w dniach i godzinach pracy jednostki. Za okres 2025 roku udzielono 42 świadczeń w formie pracy socjalnej, w tym z zakresu: przemocy domowej, niepełnosprawności, pieczy zastępczej, kompletowania dokumentów do Sądu.

Prowadzono działalność informacyjną dla osób doznających przemocy domowej.

Współpracowano z Policją w zakresie przekazywania informacji o usługach i formach wsparcia świadczonych przez PCPR skierowanych do rodzin będących w zainteresowaniu Policji.

1) Rozpowszechniano informacje o realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych dotyczącą naboru uczestników do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.

2) Prowadzono monitoring programu korekcyjno - edukacyjnego z lat 2023,2024,2025

3) PCPR 2 razy w roku przygotowało „Informator dotyczący podmiotów świadczących pomoc dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz podmiotów realizujących oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową na terenie powiatu hajnowskiego”, zawierający: dane teleadresowe Centrum, jako podmiotu realizującego program korekcyjno-edukacyjny, wykaz zespołów interdyscyplinarnych wraz z danymi teleadresowymi ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu, wykaz jednostek specjalistycznego poradnictwa w powiecie oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą; Ww. informator, przekazano instytucjom działającym w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie; informator został również opublikowany na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Hajnówce i PCPR w Hajnówce;

<https://samorząd.gov.pl/web/powiat-hajnowski/informator-baza-teleadresowa-instytucji-rzadowych-i-samorzadowych-podmiotow-oraz-organizacji-pozarzadowych-ktore-realizuja-wszelkie-dzialania-adresowane-do-osob-dotknietych-przemoca-domowa-i-do-osob-stosujacych-przemoc-domowa-powiat-hajnowski-vii-2025-r>
<https://samorząd.gov.pl/web/powiat-hajnowski/baza-teleadresowa-instytucji-rzadowych-i-samorzadowych-podmiotow-oraz-organizacji-pozarzadowych-ktore-realizuja-wszelkie-dzialania-adresowane-do-osob-stosujacych-przemoc-domowa---2025>

Dom Dziecka im. Haliny Kopalińskiej w Białowieży wspólnie z PCPR w Hajnówce wziął udział po raz 14 w Kampanii 19 Dni Przeciw Przemocy. Jest to projekt społeczny realizowany na całym świecie w dniach 1-19 listopada. W ramach akcji odbyły się warsztaty plastyczne z dziećmi (wykonanie postaci bajkowych z piasku), dzieci uczyły się rozpoznawać postacie, wybierały szablony z postaciami pozytywnymi i negatywnymi, postacie pozytywne wywieszane na gazetce, odbyły się również warsztaty wykonania gazetek, pogadanki z dziećmi na temat: „Przemoc domowa,

jak rozpoznać i gdzie szukać pomocy”, film „Historia Jaśka” jak widzą to dzieci, zajęcia TUS połączone z TZA.

Dzieci z Domu Dziecka w Białowieży i rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyły w III Profilaktycznym pikniku rodzinnym „Bezpieczne wakacje 2025”. W imprezie wzięło udział 100 osób, i były to dzieci z pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu hajnowskiego, przyjaciele i członkowie najbliższej rodziny oraz pracownicy Domu Dziecka im. Haliny Kopalińskiej w Białowieży i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce. Tradycyjnie podczas Pikniku nastąpiło rozstrzygnięci IV Konkursu Plastycznego „MOC MA RODZINA”.

W konkursie wzięło udział 25 dzieci z powiatu hajnowskiego. <https://samorząd.gov.pl/web/pcpr-hajnowka/wspieramy-system-pieczy-zastepczej--za-nami-iii-profilaktyczny-piknik-rodzinny-bezpieczne-wakacje-2025>

<https://www.facebook.com/PowiatHajnowski/photos/pomocspo%C5%82ecznahajnowski-wspieramy-system-pieczy-zast%C4%99pczej-za-nami-iii-profilakt/1285059586958358/>

Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.

PCPR w Hajnówce w roku 2025 r. opracował informację o planowanym rozpoczęciu programu korekcyjno-edukacyjnego, umieszczono na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Hajnówce oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce.

Do w/w Programu instytucje z powiatu hajnowskiego (OPS) zgłosiły – 39 osób i 10 osób Areszt Śledczy w Hajnówce. PCPR w Hajnówce w roku 2025 zrealizowało dwie edycje programu korekcyjno-edukacyjnego (wolnościową i w zamknięciu). Do programu przystąpiło w warunkach wolnościowych 15 osób, w tym 10 osób ukończyło program. W jednostce penitencjarnej do programu przystąpiło 10 osób, ukończyło program 7 osób.

PCPR prowadzi działania monitorujące dotyczące zmiany zachowań przemocowych uczestników programu korekcyjno-edukacyjnego (informacje głównie z OPS).

Ponadto PCPR w roku sprawozdawczym brał udział w Ogólnopolskiej Kampanii "STOP PRZEMOCY" na lata 2025/2026 <https://samorząd.gov.pl/web/pcpr-hajnowka/stop-przemocy>; <https://samorząd.gov.pl/web/pcpr-hajnowka/stop-przemocy-kampania-w-powiecie-hajnowskim--podsumowanie-z-mocnym-filmowym-przeslaniem>

<https://samorząd.gov.pl/web/pcpr-hajnowka/pcpr-w-hajnowce-jest-uczestnikiem-ogolnopolskiej-kampanii-stop-przemocy-na-rok-20252026>

IV. SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Podstawę prawną działań w zakresie pieczy zastępczej stanowi ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W świetle ustawy system pieczy zastępczej tworzą osoby, instytucje i działania, których celem jest zapewnienie dzieciom czasowej opieki i wychowania w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat. Ustawodawca wyróżnił dwie formy pieczy zastępczej: rodzinną pieczę zastępczą oraz instytucjonalną pieczę zastępczą. Rodzinną pieczę zastępczą tworzą rodziny zastępcze spokrewnione, rodziny zastępcze niezawodowe, rodziny zastępcze zawodowe oraz rodzinne domy dziecka. Rodziny zastępcze oraz rodzinny dom dziecka mogą być wspierane w szczególnie uzasadnionych sytuacjach przez rodziny pomocowe.

Zgodnie z Zarządzeniem Starosty Hajnowskiego Nr 32/2011 z dnia 29.12.2011 r. organizatorem pieczy zastępczej w Powiecie Hajnowskim wyznaczone zostało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce.

W strukturze PCPR w Hajnówce funkcjonuje Zespół ds. Pieczy Zastępczej w składzie: Starszy Pracownik Socjalny, trzech Koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy pracują bezpośrednio z rodzinami zastępczymi, 1 psycholog na umowę zlecenie, który prowadzi poradnictwo dla osób

sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci biologicznych oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz pracownik administracyjny.

Na dzień 31.12.2025 roku w 50 formach rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 84 wychowanków.

Tabela nr 2. Rodzinna piecza zastępcza w latach 2021-2025

Rodzinne formy pieczy zastępczej:	Ogółem w ciągu 2021	Stan w wdn. 31.12. 2021	Stan w tym na wsi	Ogółem w ciągu 2022	Stan w wdn. 31.12. 2022	Stan w tym na wsi	Ogółem w ciągu 2023	Stan w wdn. 31.12. 2023	Stan w tym na wsi	Ogółem w ciągu 2024	Stan w wdn. 31.12. 2024	Stan w tym na wsi	Ogółem w ciągu 2025	Stan w wdn. 31.12. 2025	Stan w tym na wsi
Ogółem:	49	42	8	49	46	10	50	41	9	53	46	9	53	50	12
w tym: spokrewnione	34	29	4	32	30	4	31	26	4	36	33	4	38	35	6
niezawodowe	11	9	3	13	12	5	15	11	4	13	9	4	11	11	5
zawodowe	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0
rodzinne domy dziecka	3	3	1	3	3	1	3	3	1	3	3	1	3	3	1

Dane własne PCPR

Z danych podanych w tabeli wynika, iż ilość rodzinnych form pieczy zastępczej w powiecie hajnowskim wzrosła o 5 w 2024 r. w porównaniu do lat ubiegłych.

Tabela nr 3 Szczegółowa informacja dotycząca rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2022 - 2025.

LATA:		Rodzina zastępcza spokrewniona				Rodzina zastępcza niezawodowa				Rodzina zastępcza zawodowa				Rodzinny dom dziecka			
		2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Rodzinna piecza zastępcza ogółem stan na koniec roku.	<i>01</i>	30	26	33	35	12	11	9	11	1	1	1	1	3	3	3	3
w tym na wsi	<i>02</i>	4	4	4	6	5	4	4	5	0	0	0	0	1	1	1	1
Rodzinna piecza zastępcza z dziećmi	<i>03</i>	21	17	21	23	7	8	7	8	0	0	0	0	0	0	0	0
1 dzieckiem	<i>04</i>	8	8	11	10	5	3	2	2	0	0	0	1	0	0	0	0
2 dzieci	<i>05</i>	1	1	1	2	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1
3 dzieci	<i>06</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4 dzieci	<i>07</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
5 dzieci	<i>08</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	3	1
6 i więcej dzieci	<i>09</i>	22	18	25	24	8	7	5	5	0	0	0	0	1	1	1	1
Rodzinna piecza zastępcza	<i>10</i>	8	8	8	11	4	4	4	6	1	1	1	1	2	2	2	2
Osoby samotne	<i>11</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
małżeństwa	<i>12</i>	4	2	2	2	1	0	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Wiek prowadzących (osoba młodsza)	<i>13</i>	1	2	2	1	2	3	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Do 21 lat	<i>14</i>	2	1	3	2	2	5	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0
22-30	<i>15</i>	7	7	8	11	1	1	1	2	1	1	0	0	2	2	0	0
31-40	<i>16</i>	14	9	11	11	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	3	3
41-50	<i>17</i>	2	5	7	8	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51-60		2	5	7	8	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61-70		2	5	7	8	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71 lat i więcej		2	5	7	8	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rodzinna piecza zastępcza ogółem w ciągu roku.	<i>18</i>	32	31	36	38	13	15	13	11	1	1	1	1	3	3	3	3

Dane własne PCPR

Dane zawarte w Tabeli wskazują na zwiększenie w 2025 r. o 2 liczby rodzin zastępczych spokrewnionych, oraz zwiększenie o 2 rodziny zastępcze niezawodowe w stosunku do liczby tychże rodzin w 2024 r. Pieczę zastępczą najczęściej stanowią dziadkowie, są to głównie osoby samotne, w wieku 61-70 lat.

Tabela nr 4. Informacja o dzieciach przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Stan na 31 grudnia 2025 r.

		Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej stan na 31.12.2025 r.				
		Liczba ogółem	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzinny dom dziecka
0			1	2	3	4
Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej		84	49	15	3	17
Zwiersza I w wieku :	Do 12 m-ca życia	0	0	0	0	0
	1 - 3	5	1	3	0	1
	4 - 6	5	4	1	0	0
	7 - 13	35	19	7	1	8
	14 - 17	20	14	1	1	4
	18 - 24	19	11	3	1	4

Dane własne PCPR w Hajnówce

Na dzień 31.12.2025 r. w różnych formach rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 84 dzieci. Najwięcej dzieci 35 przebywało w 35 spokrewnionych rodzinach zastępczych, stanowiło to ok.42% ogólnej liczby dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 5. Finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie hajnowskim w latach 2020 - 2024

Wysokość nakładów na rodzinną pieczę zastępczą.	na	2023 r.	2024 r.	2025 r.
	pieczę		1 585 269,13	1 894 306,77

źródło: dane własne PCPR

Na każde dziecko umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej przysługuje comiesięczne świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania. Od dnia 1.06.2024 r. wysokość świadczeń utrzymanie dziecka dla spokrewnionych rodzin zastępczych wynosi 1002 zł. miesięcznie zaś dla rodzin zawodowych i niezawodowych i rodzinnych domów dziecka 1517 zł. Kwota dodatków wypłacanych dla rodzin zastępczych z tytułu opieki nad dziećmi ze szczególnymi potrzebami wynosi 306 zł. miesięcznie.

1. Działalność mająca na celu promocję rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

1) PCPR w Hajnówce podejmuje różnorakie działania promujące, mające na celu pozyskanie kandydatów na opiekunów zastępczych: zaproszenie do udziału w szkoleniach kandydatów na rodziny zastępcze, informacja o poszukiwaniu rodzin zastępczych umieszczona została, na portalu internetowym: na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce [Zostań rodzicem zastępczym! - PCPR Hajnówka - Portal gov.pl](#) i Starostwa Powiatowego w Hajnówce [25 zadań na 25-lecie powiatu - promocja rodziny i pieczy zastępczej! - Powiat Hajnowski - Portal gov.pl](#)

Pracownicy PCPR i Domu Dziecka prowadzili promocję rodzinnej pieczy zastępczą poprzez:

- 1) Organizowane konkursy:
 - Konkurs plastyczny „Moc ma Rodzina”
- 2) 26 czerwca 2025 r. w Hajnówce odbył III Piknik Rodzinny pod hasłem „Bezpieczne wakacje”! Impreza była skierowana do rodzin i dzieci objętych pieczę zastępczą. Organizatorem wydarzenia był Dom Dziecka w Białowieży i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce – jednostka koordynująca obszar pieczy zastępczej w regionie.

3) W dniu 30 maja 2025 r. PCPR zorganizowało szkolenia z okazji Obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego z zakresu:

- Zasady zdrowego stylu życia - Przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Hajnówce.

- Warsztaty dla Dobrych Rodziców temat zaprezentowany został przez Specjalistę Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Hajnówce.

- Wystąpienie Przedstawiciel Ośrodka Szkolenia i Wychowania OHP w Wasilkowie,

- Członkowie Stowarzyszenia Egala i Fundacji Save the Children zapoznali uczestników ze Standardami ochrony dzieci a także z Projektem realizowanym w placówkach pieczy zastępczej.

Szkolenia w trakcie Spotkania skierowane były do kadr pomocy społecznej i pieczy zastępczej, pracowników PCPR, członków Stowarzyszenia Wspierania Rodzin „Uśmiech Dziecka w Hajnówce”.

Zaproszenie na spotkanie otrzymali wszyscy Kierownicy Ośrodków Pomocy Społecznej z powiatu hajnowskiego. W Spotkaniu udział wzięło 40 osób zaproszonych i pracownicy PCPR w Hajnówce. Oprócz reprezentacji władz powiatu hajnowskiego tj. Przewodniczącego Rady Powiatu Hajnowskiego i Wicestarosty Hajnowskiego, 3 przedstawiciele Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu (Pracownik Socjalny GOPS w Czyżach, Specjalista Pracy Socjalnej GOPS w Narewce, Kierownik GOPS w Narwi), przedstawiciele Domu Dziecka im. Haliny Kopalińskiej w Białowieży, rodzinnej pieczy zastępczej, udział wzięło 2 osoby reprezentujące Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Hajnówce, 3 osoby przedstawiciele Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Hajnówce, 2 reprezentantów Hufów OHP w Białymstoku, 2 specjalistów z Fundacji Save the Children, przedstawiciel Stowarzyszenia Egala i zastępca Prezesa Stowarzyszenia „Uśmiech Dziecka w Hajnówce”.

6) Przekazywanie na spotkaniach z przedstawicielami OPS, Gmin powiatu hajnowskiego zaproszenia do udziału w szkoleniach kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

<https://samorząd.gov.pl/web/powiat-hajnowski/dzien-rodzicielstwa-zastepczego-w-powiecie-hajnowskim>

2. Szkolenie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W 2025 r. PCPR sfinansował szkolenie 2 osobom zgłaszającym gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej.

3. Zapewnianie rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji biorąc pod uwagę ich potrzeby.

Szkolenia skierowane do rodzin zastępczych: szkolenia prowadzących rdd, indywidualne szkolenia rodzin zastępczych.

4. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

W roku 2025 rodziny zastępcze miały zapewniony dostęp do specjalistycznej pomocy psychologa, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i pracownika socjalnego zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Na terenie Powiatu Hajnowskiego funkcjonowała 1 rodzina pomocowa (3 dzieci).

5. Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy.

Rodzinom zastępczym zostało zaproponowane wsparcie psychologa, a dzieci przebywające w pieczy, za zgodą opiekunów mogły korzystać z bezpłatnych korepetycji.

6. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce na bieżąco prowadziło współpracę w formie kontaktu osobistego, telefonicznego lub pisemnego ze środowiskiem lokalnym

tj. ośrodkami pomocy społecznej, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, policją, sądami, podmiotami leczniczymi, szkołami, przedszkolami, kuratorami sądowymi, placówką opiekuńczo – wychowawczą, ośrodkiem adopcyjnym. Celem prowadzonej współpracy było udzielanie wsparcia i pomocy rodzinom zastępczym i dzieciom w nich przebywającym w ich bieżących sprawach dot. m.in. trudności szkolnych, kontaktów z rodzicami biologicznymi, problemów zdrowotnych. Dzięki powyższej współpracy i zintegrowanym działaniom pomoc jest skuteczniejsza i kompleksowa. Spotkania z przedstawicielami tych instytucji odbywają się w miarę potrzeb i problemów występujących w rodzinach zastępczych oraz podczas spotkań dotyczących oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Ponadto realizowaliśmy projekt „Powietrze i woda jako elementy łączące”. Jest to międzynarodowa inicjatywa realizowana przez Powiat Hajnowski we współpracy z partnerem niemieckim – Dzielnicą Berlin-Lichtenberg. Głównym celem była organizacja wakacyjnego wyjazdu dla dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem wychowanków pieczy zastępczej z terenu powiatu hajnowskiego. W 8-dniowym wyjeździe do Berlina (sierpień 2025) wzięło udział 9 uczestników. Projekt obejmował aktywności integrujące młodzież polsko-niemiecką, ukierunkowane na tematykę ekologiczną i przyrodniczą (powietrze i woda, jako elementy wspólne). Współpraca z Berlin - Lichtenberg pozwala na wymianę doświadczeń i zacieśnianie relacji międzynarodowych. Projekt jest przykładem działań społecznych powiatu skierowanych na rozwój i integrację dzieci z pieczy zastępczej.

<https://samorzad.gov.pl/web/powiat-hajnowski/wakacyjne-pozdrowienia-z-berlina>

<https://www.facebook.com/PowiatHajnowski/videos/pomocspo%C5%82cznahajnowski-po%C5%BCegnanie-z-berlinem-m%C5%82odzie%C5%BC-z-powiatu-hajnowskiego-i-i/1078214737831834/>

7. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczone w pieczy zastępczej mogą w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce nieodpłatnie korzystać z poradnictwa psychologicznego. Najczęściej zgłaszane potrzeby związane są z kryzysem życia osobistego, kryzysem wieku dorastania, problemy emocjonalne dzieci, problemy wychowawcze, problemy w małżeństwie, przemoc domowa. Poradnictwo prowadzone jest w budynku PCPR w Hajnówce, a także w miejscu zamieszkania rodziny. Ponadto rodziny zastępcze, rdd i Dom Dziecka w Białowieży korzystają ze wsparcia Podlaskiego Centrum Konsultacyjno-Diagnostycznego, które powstało w ramach Projektu „Podlaska Akademia Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej”, realizowanego przez Województwo Podlaskie – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku.

8. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności z zakresie prawa rodzinnego.

Osoby sprawujące pieczę zastępczą mogą nieodpłatnie korzystać z „Nieodpłatnej pomocy prawnej” w powiecie hajnowskim. Każda rodzina otrzymała informację mailem i przekazaną osobiście.

9. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2025 roku podczas posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, dokonano oceny sytuacji wszystkich małoletnich przebywających w pieczy zastępczej w Powiecie Hajnowskim (Oceny dokonywano w miarę potrzeb, jednak nie rzadziej, niż

co 3 miesiące w przypadku dzieci w wieku do 3 i nie rzadziej, niż co 6 miesięcy w przypadku dzieci w wieku powyżej 3 lat).

10. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W pieczy zastępczej na dzień 31.12.2025 r. na terenie Powiatu Hajnowskiego przebywało 84 wychowanków.

11. Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenia ich kwalifikacji.

PCPR w Hajnówce, jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewnił koordynatorom udział w szkoleniach mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji. W 2025 roku szkolenie wspierające kadry pieczy zastępczej między innymi to:

1. Spotkanie mające na celu przedstawienie zakresu działań realizowanych przez OSiW oraz omówienie możliwości współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce 07.05.2025r.
2. Dzień rodzicielstwa zastępczego w Powiecie Hajnowskim dn. 30.05.2025r.
3. III Profilaktyczny piknik rodzinny „Bezpieczne wakacje 2025” dn. 26.06.2025r.
4. Różowy październik w Powiecie Hajnowskim, spotkanie dotyczące profilaktyki raka piersi dla rodziców i opiekunów objętych pieczą zastępczą w powiecie dn. 7.10.2025r.
5. Webinar „Alkohol, jako czynnik wzmacniający występowanie przemocy domowej” dn. 20.10.2025r.

12. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie zatrudnia 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą rodziny zastępcze obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, który nie może mieć pod opieką więcej niż 15 rodzin. Opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej obejmuje się rodziny zastępcze na ich wnioski. Trzech Koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w okresie od stycznia do grudnia 2025 r. wsparciem objęło 46 rodzin. Na dzień 31.12.2025 r. pod opieką koordynatorów przebywało 78 wychowanków w 45 rodzinnych formach pieczy zastępczej.

13. Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej.

Osoba, która osiągnęła pełnoletniość w rodzinie zastępczej, oraz osoba pełnoletnia opuszczająca rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem.

W 2025 roku udzieleno świadczenia z tytułu usamodzielnienia otrzymało:

- a) w z rodzinnej pieczy zastępczej 19 wychowanków z tego:
 - pomoc na kontynuowanie nauki - 13 wychowanków,
 - pomoc pieniężna jednorazowa - 3 wychowanków,
 - pomoc na zagospodarowanie - 6 wychowanków.
- b) z instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dom Dziecka w Białowieży 2 osoby)
 - pomoc na kontynuowanie nauki – 5 osób,
 - pomoc finansowa z tytułu usamodzielnienia – 4 osoby,
 - pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej – 4 osoby
- c) wsparcie usamodzielnionych 3 wychowanków w formie zamieszkania w mieszkaniu treningowym.

14. Instytucjonalna piecza zastępcza

Z dniem 01.01.2021 r. Dom Dziecka im. Haliny Kopalińskiej w Białowieży znajduje się w strukturach PCPR w Hajnówce. Jest to placówka typu socjalizacyjnego i interwencyjnego. W roku 2025 dzieci z powiatu hajnowskiego nie przebywały w placówkach poza powiatem.

Placówka zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe i rozwojowe. Sprawozdanie z funkcjonowania Domu Dziecka im Haliny Kopalińskiej stanowi zał. Nr 1 do Sprawozdania.

Koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych pokrywa powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy. W sprawie dzieci pochodzących z innych powiatów, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu hajnowskiego, zawarte zostały z właściwymi powiatami porozumienia dotyczące umieszczenia dziecka i wysokości wydatków na jego utrzymanie w placówce.

15. Odpłatność powiatów i gmin za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Od 2012 r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 191) nakłada na gminy obowiązek partycypowania w kosztach utrzymania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. W myśl obowiązujących przepisów, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela nr 6: Zwrot kosztów przez Gminy Powiatu Hajnowskiego z tytułu pobytu dzieci w Domu Dziecka im. Haliny Kopalińskiej w Białowieży w latach 2020-2025

I.p.	Gmina	/w zł./ 2020	/w zł./ 2021	/w zł./ 2022	/w zł./ 2023	/w zł./ 2024	/w zł./ 2025
1.	Hajnówka Miasto	61 277	94 673,58	143 748,26	164 825,94	204 508,02	259 505,77
2.	Kleszczele	0	0	0	0	0	0
3.	Białowieża	22 395	33 705,49	47096,62	52 946,10	53 782,50	68 762,76
4.	Hajnówka Gmina	0	0	0	0	0	0
5.	Dubicze Cerkiewne	4 213	9 585,12	0	0	0	0
6.	Czeremcha	17 420	0	0	0	0	0
7.	Czyże	0	0	0	0	0	0
8.	Narew	0	0	0	0	0	0
9.	Narewka	0	0	0	0	0	0
	RAZEM	105 305	137 964,19	190 844,88	217 772,04	258 290,52	329 268,53

źródło: dane własne PCPR

W Domu Dziecka im. Haliny Kopalińskiej w Białowieży w ciągu 2025 r. przebywało 20 wychowanków zamieszkujących przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej na terenie powiatu hajnowskiego (17 dzieci pochodzących z Miasta Hajnówka i 3 wychowanka z Gminy Białowieża). W dniu 31.12.2025 r. w Placówce przebywało 6 dzieci pochodzących z Miasta Hajnówka i 3 wychowanków z gminy Białowieża.

Tabela nr 7: Zwrot kosztów przez Gminy Powiatu Hajnowskiego z tytułu pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020-2025

I.p.	Gmina	/w zł/ 2020	/w zł/ 2021	/w zł/ 2022	/w zł./ 2023	/w zł./ 2024	/w zł/ 2025
1.	Hajnówka Miasto	153 301 zł.	193 326,42	211 647,46	277 124,23	420 093,00	459 161,26
2.	Kleszczele	1 441 zł.	5 719,14	8734,78	6 767,78	229,28	0
3.	Białowieża	1 841 zł.	6 177,60	0	0	0	0
4.	Hajnówka Gmina	0	0	0	556,23	1 562,89	4 523,90

5.	Dubicze Cerkiewne	4 394 zł.	4 346,00	4612,50	5 109,00	10 613,17	15 575,23
6.	Czeremcha	4 332 zł.	6 019,16	9186,38	13 831,78	28 113,34	52 189,85
7.	Czyże	0	0	0		0	0
8.	Narew	14 435 zł.	5 610,08	4612,50	769,04	397,84	6 765,23
9.	Narewka	0	0	1733,47	5 354,40	12 548,90	12 768,60
	RAZEM	179744	221 198,40	240527,09	309 512,46	473 558,42	550 984,07

Źródło: dane własne PCPR

Miasto Hajnówka jest gminą, która ponosi najwyższe koszty związane z pobytem dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 8: Zwrot kosztów przez Powiaty pochodzenia dzieci przebywających w DD w Białowieży w latach 2020-2024

l.p.	Powiat	/w zł./ 2020	/w zł./ 2021	/w zł./ 2022	/w zł./ 2023	/w zł./ 2024	/w zł./ 2025
1.	Grajewski	258 595	19 913,89	0	0	0	0
2.	Zambrowski	0	0	98 637,87	54 903,27	0	0
3.	Ostrowski	0	0	174 233,62	141 384,90	107 565,00	122 057,91
5.	Łomżyński	0	7 208,32	0	0	71 619,55	0
6.	Żyrardowski	37 882	0	0	0	0	0
7.	Bielski	177 178	334 359,04	188 386,24	23 035,21	48 143,60	0
8.	Żuromiński	149 649	38 736,15	0	0	0	0
9.	Garwoliński	69 399	25 216,72	0	0	0	0
10.	Miński	0	0	0	0	143 906,08	297 600,37
11.	Turecki	0	0	0	0	0	74 737,00
	RAZEM	692 703	425 434,12	461 257,73	325 215,56	371 234,23	494 395,28

W roku 2025 r. najwięcej zwrotu wydatków dokonał powiat miński (pobyt 3 wychowanków).

Tabela nr 9: Zwrot kosztów przez Powiaty pochodzenia dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu hajnowskiego w latach 2020-2025

l.p.	Powiat	/w zł./ 2020	/w zł./ 2021	/w zł./ 2022	/w zł./ 2023	/w zł./ 2024	/w zł./ 2025
1.	Siemiatycki	51 277.	59 517,50	62 687,05	75 421,21	90 008,43	89 355,84
2.	Bielski	12 624	13 177,00	13 978,00	3 567,00	0	0
3.	Suwalski	12 624.	13 177,00	13 978,00	15 472,00	9 583,21	0
4.	Zambrowski	5 737	0	0	0	0	0
5.	Sokólski	16 656	17 384,00	18 450,00	20 436,00	28 676,10	32 641,96
6.	Miasto Poznań	12 624	13 177,00	13 978,00	15 472,00	17 424,00	18 204,00
7.	Miasto Szczecin	8 328	8 692,00	9 225,00	10 218,00	17 459,48	16 357,91
8.	Miasto Białystok	45 103	57 229,98	45 465,55	11 317,00	17 082,99	12 024,00
9.	Powiat Wałbrzyski	0	0	22 039,00	23 041,42	4 878,96	0
10.	Powiat Łęczyński	0	0	0	7 288,08	28 599,27	26 598,20
11.	Powiat Rycki	0	0	0	0	15 749,25	12 890,94
12.	Powiat Białostocki	0	0	0	0	13 217,22	15 685,20
	RAZEM	164 973	182 354,48	199 800,60	183 232,71	242 678,91	223 758,05

Źródło: dane własne PCPR

W omawianym okresie sprawozdawczym za dzieci pochodzące z Powiatu Hajnowskiego przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej poza Powiatem Hajnowskim ponieśliśmy wydatki na podstawie zawartych porozumień w wysokości 66 093,65 zł. (Powiat Siemiatycki 2 dzieci pochodzących z Miasta Hajnówka: 31 969,48 zł. i Powiat Bielski 34 124,17 zł.)

V. SPRAWOZDAWCZOŚĆ W 2025 r.

W ciągu roku sprawozdawczego przygotowano i przesłano:

- Półroczne sprawozdania MPiPS-03, MRiPS-05, MRiPS-06 na potrzeby Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku,
- roczne sprawozdania PS – 01 instytucjonalna piecza zastępcza i PS-02 rodzinna piecza zastępcza na potrzeby Głównego Urzędu Statystycznego w Krakowie,
- ocenę zasobów pomocy społecznej,
- sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (półroczne i roczne),
- sprawozdania dotyczące realizacji zadań dotyczących przemocy domowej,
- zbiór centralny Pomost Std z pomocy społecznej wysyłany kwartalnie,
- sprawozdania jednorazowe w zakresie pieczy zastępczej i pomocy społecznej.

VI. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Wspieranie osób niepełnosprawnych wynika z realizacji ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Jednym ze wskaźników niepełnosprawności jest liczba osób legitymujących się dokumentem potwierdzającym prawne istnienie niepełnosprawności.

Prezentowane poniżej dane wynikają również z Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych przyjętych Uchwałą XLIII/347/2023 Rady Powiatu Hajnowskiego z dnia 21.XII.2023 r. i stanowią odzwierciedlenie jego realizacji.

Jednym z głównych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce jest podejmowanie działań na rzecz osób z niepełnosprawnością. W tym celu Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazuje środki finansowe, aby złagodzić potrzeby w powyższym zakresie.

W roku 2025 powiat hajnowski otrzymał kwotę 2 697 129 zł.

Tabela nr 10. Realizacja zadań przedstawia się następująco:

L.P.	Rodzaj zadania	Kwota w zł.	Uwagi
1.	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu	13 151,74	1 umowa
2	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	261 784,00	149 osób, w tym: - 6 dzieci i młodzieży, - 6 opiekunów dzieci i młodzieży, - 121 osoby dorosłe, - 16 opiekunów osób dorosłych.
3.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	29 492,00	z dofinansowania skorzystały 3 organizacje, 157 osób.
4.	Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym	788 701,47	Skorzystało 746 osób, w tym 10 dzieci i młodzieży na kwotę 24 188,90 zł. Wpłynęło 1646 wniosków.
5.	Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego	11 839,00	8 osób dorosłych.
6.	Dofinansowani likwidacji barier architektonicznych,	209 598,05	67 osób dorosłych, z tego: -15 osób likwidacja barier

	w komunikowaniu się i technicznych		architektonicznych na kwotę 75 683,05 zł. - 2 osoby likwidacja barier w komunikowaniu się na kwotę 1 738 zł., w tym 1 dziecko na kwotę: 1 019,00 zł. - 50 osób likwidacja barier technicznych na kwotę 132 177,00 zł.
7.	Dofinansowanie kosztów działania warsztatu terapii zajęciowej	1 231 860,00	W zajęciach WTZ w Hajnówce w okresie od 01.01.2025 r. do dnia 21.12.2025 r. uczestniczyło 35 osób. Od dnia 22.12.2025 r. liczba uczestników wzrosła do 38.

Środki PFRON wydatkowane na realizację zadań w powiecie hajnowskim w 2025 r.: 2 546 426,26 zł.

Środki PFRON wykorzystane na pokrycie kosztów obsługi realizowanych zadań: 59 546,00 zł.

VII. REALIZACJA ZADAŃ USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Jednostki Starostwa Powiatowego w Hajnówce realizujące zadania samorządu powiatowego w obszarze pomocy społecznej przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce wykonuje czynności administracyjne związane z umieszczaniem osób lub umożliwiające korzystanie z usług jednostek Starostwa Powiatowego w Hajnówce tj. Domu Pomocy Społecznej „ROKITNIK” w Białowieży, Środowiskowego Domu Samopomocy w Hajnówce, Domu Dziecka im. Haliny Kopalińskiej w Białowieży oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej. Powyższe działania mają na celu uregulowanie pod względem prawnym pobytu osób w tych jednostkach. W tym celu wydawane są decyzje administracyjne, skierowania, sporządzane wywiady środowiskowe i inne czynności wynikające ze szczegółowych przepisów wykonawczych dla poszczególnych jednostek.

1. Dom Pomocy Społecznej, Rokitnik” w Białowieży.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce zgodnie z art.112 ust.8 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej sprawowało nadzór nad Domem Pomocy Społecznej, Rokitnik” w Białowieży. Do tutejszego Centrum wpływała dokumentacja dotycząca umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej w Białowieży, na podstawie, której, wydawano stosowne decyzje.

Analiza działalności i poziomu usług opiekuńczych w DPS wskazuje na zapewnienie ciągłości opieki i działań rehabilitacyjnych. Zakres usług ustalany jest poprzez uwzględnienie indywidualnych potrzeb i możliwości mieszkańców. Dostępność działań opiekuńczych i rehabilitacyjnych funkcjonuje na poziomie standardowych kryteriów. Odzwierciedleniem poziomu zapewnienia usług opiekuńczych są również składane do tutejszego Centrum coroczne meldunki z realizacji zadań opiekuńczych oraz informacje dotyczące ważniejszych uroczystości, spotkań w domach, organizowanych dla mieszkańców. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce zajmuje się również wczytywaniem sprawozdań do Statystycznej Aplikacji Centralnej.

2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Hajnówce.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami przeprowadzono aktualizację sytuacji osób korzystających z usług Ośrodka nie rzadziej, niż co 6 m-cy. Placówka ma zasięg ponadlokalny, swoją ofertę kieruje do mieszkańców powiatu hajnowskiego.

3. Warsztat Terapii Zajęciowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostką prowadzoną przez Parafię Prawosławną Pw. Św. Trójcy w Hajnówce. Środki na jego funkcjonowanie, według z obowiązującego stanu prawnego pochodzą w 90 % z dofinansowania Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazywanych samorządowi powiatowemu i w 10 % stanowią środki własne Powiatu. PCPR w Hajnówce stosownie do tych przepisów wykonuje:

- naliczanie i wypłaty dofinansowania na bieżące funkcjonowanie Warsztatu ze środków: PFRON – 4 transze (kwartalne),
- przeprowadzono raz w roku kontrolę działalności Warsztatu

- nadzorowanie i kontrola działalności WTZ pod względem wydatkowania środków, realizacja planu finansowego: 4 sprawozdania kwartalne, roczne – 1,

Na koniec 2025 r. – do Warsztatu uczęszczało 38 osób z niepełnosprawnością. Ponadto 8 osób (mieszkańców gminy Narewka) uczestniczy w zajęciach Warsztatu Terapii Zajęciowej w Nowej Woli – powiat białostocki.

VIII. POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Hajnówce funkcjonuje przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce.

W składzie powołanego Zarządzeniem Starosty Hajnowskiego Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Hajnówce wchodzi:

7 lekarzy (2 internistów, 2 rehabilitantów, 1 psychiatra, 1 pediatra, 1 specjalista medycyny pracy);
11 specjalistów (3 pracowników socjalnych, 3 doradców zawodowych, 3 pedagogów, 2 psychologów).

Funkcja Przewodniczącego Zespołu w marcu 2003 roku powierzona jest dyrektorowi Powiatowego Centrum, jako dodatkowa czynność służbowa. Ponadto w skład wchodzi: sekretarz i dwóch 2 osoby obsługa administracyjna.

Od momentu utworzenia Powiatowego Zespołu z dniem 1 stycznia 2000 r. liczba osób orzekanych wyniosła:

2000 r. - 603	2007 r. - 1.594	2014 r. - 1.785	2021 r. - 1.530
2001 r. - 612	2008 r. 1.599	2015 r. - 1.736	2022 r. - 1.605
2002 r. - 767	2009 r. - 1.538	2016 r. - 1.410	2023 r. - 1.540
2003 r. - 892	2010 r. - 1.790	2017 r. - 1.580	2024 r. - 1.934
2004 r. - 1.004	2011 r. - 1.751	2018 r. - 1.572	2025 r. - 1.729
2005 r. - 1.466	2012 r. - 1.778	2019 r. - 1.580	
2006 r. - 1.399	2013 r. - 1.553	2020 r. - 1.372	

W 2025 r. liczba osób orzekanych zmniejszyła się o 205 tj. o 10,6% w stosunku do liczby osób orzeczonych w 2024 r.

Tabela nr 11. Liczba wydanych orzeczeń w latach 2024-2025 wg przyczyn niepełnosprawności. Osoby przed 16 rokiem życia.

Lp.	Przyczyny niepełnosprawności	Liczba orzeczeń 2024 r.	Liczba orzeczeń 2025 r.
1	01-U upośledzenie umysłowe;	1	1
2	02-P choroby psychiczne;	5	3
3	03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;	5	3
4	04-O choroby narządu wzroku;	1	1
5	05-R upośledzenie narządu ruchu;	2	1
6	06-E epilepsja;	4	0
7	07-S choroby układu oddechowego i krążenia;	2	2
8	08-T choroby układu pokarmowego;	0	0
9	09-M choroby układu moczowo-płciowego;	1	1
10	10-N choroby neurologiczne;	13	8
11	11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;	6	9
12	12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.	39	42
	RAZEM	79	71

Z przedstawionych danych wynika, że w 2025 r. zmniejszyła się liczba osób orzeczonych przed 16 rokiem życia o 8 w stosunku do roku 2024. Zmniejszenie nastąpiło w liczbie osób z symbolami niepełnosprawności 02-P, 03-I, 05-R 06-E i 10-N. Na tym samym poziomie utrzymała się liczba osób z orzeczeniem o symbolach: 01-U 04-O, 07-S, 08-T, 09-M. Zwiększeniu natomiast uległa liczba osób zaliczonych do symboli: 11-I i 12 C.

Tabela nr 12. Liczba wydanych orzeczeń w 2024 i 2025 r. wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności. Osoby powyżej 16 roku życia

Lp.	ROK	STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI							
		2024	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2025
	Symbole	znaczny	umiarkow.	lekki	razem	znaczny	umiarkow.	lekki	razem
1	01-U	14	3	1	18	9	5	2	16
2	02-P	117	66	8	191	108	68	9	185
3	03-L	3	61	11	75	8	46	13	67
4	04-O	18	19	11	48	19	14	5	38
5	05-R	286	582	100	968	305	484	65	854
6	06-E	0	2	2	4	3	6	3	12
7	07-S	93	92	14	199	83	58	11	152
8	08-T	47	7	5	59	30	10	5	45
9	09-M	38	16	6	60	48	15	3	66
10	10-N	89	38	6	133	85	30	10	125
11	11-I	15	17	8	40	15	11	11	37
12	12C	1	6	2	9	7	1	2	10
	Razem	721	909	174	1804	720	748	139	1607

Z przedstawionych danych wynika, że w 2025 r. zmniejszyła się liczba osób orzeczonych po 16 roku zaliczonych do osób z niepełnosprawnością o 197 w stosunku do roku 2024. Zmniejszenie nastąpiło w liczbie osób z symbolami niepełnosprawności 0-1U, 02-P, 03-I, 01-O, 05-R, 07-S, 08-T, 10-N i 11-I. Zwiększeniu natomiast uległa liczba osób zaliczonych do symboli niepełnosprawności: 06-E, 09-M i 12 C.

Zmniejszenie osób orzeczonych w 2025 r. mogło być spowodowane zakończeniem w 2024 r. okresu pandemii i zakończeniu obowiązywania przedłużenia ważności orzeczeń na podstawie ustawy o pandemii.

Powiatowy Zespół w roku sprawozdawczym wydał 316 legitymacji osobom z niepełnosprawnością oraz 592 karty parkingowe. Zadania Zespołu były finansowane przez Wojewodę Podlaskiego, natomiast częściowy koszt utrzymania pomieszczeń, mediów finansowane były ze środków własnych powiatu.

IX. Inne zadania

1. Osoby posiadające Kartę Polaka

Zadania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce polegają na zebraniu danych osób posiadających Kartę Polaka i uprawnionych do świadczeń pieniężnych. Decyzje administracyjne wydaje Wojewoda.

Na podstawie ww. decyzji Wojewody dokonywano comiesięcznej wypłaty świadczeń wyszczególnionych w decyzjach. Ogółem wydatkowana na ten cel kwotę 19 866,00

X. WYKAZ POTRZEB W OBSZARZE POMOCY SPOŁECZNEJ I PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2026 ROK

Na podstawie art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej na 2026 rok.

Jak wynika ze złożonego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce za rok 2025, spośród najistotniejszych zadań ustawowych z zakresu pomocy społecznej, Powiat Hajnowski większość z nich realizuje. Należy jednak podkreślić, że niektóre z tych zadań realizowane są w ograniczonym zakresie. Przyczyną tego stanu są m. in. niewystarczająca ilość środków finansowych oraz niewystarczające zasoby związane z wyposażeniem lokali i braki kadrowe. Wykaz potrzeb opracowany został w oparciu o wykonanie zadań w 2025 r. i prognozy potrzeb na 2026 r. Analizą potrzeb objęto następujące obszary pomocy społecznej:

1. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej (obowiązek sporządzania wykazu z potrzeb w tym obszarze wynika z art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Obszar pomocy rodzinie i dziecku jest jednym z ważniejszych zadań Powiatowego Centrum pod względem merytorycznym i finansowym (generuje ok. 50 % środków wydawanych przez Centrum na zadania ustawowe). Jest to jednocześnie jeden z trudniejszych obszarów społecznych. Ciągłe zachodzące zmiany społeczne stwarzają ogromne trudności w funkcjonowaniu rodzin, nie radząc sobie z trudnościami dnia codziennego, popadają w różnego rodzaju kłopoty, najbardziej skutki odczuwają dzieci. Przy określaniu potrzeb brano pod uwagę wymagania - standardy ustawowe. Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania do realizacji zadań ustawowych wymagane są następujące zasoby finansowe i ludzkie.

Wstępne potrzeby środków na realizację zadań w zakresie pieczy zastępczej zostały zgłoszone do projektu budżetu PCPR na 2026 rok.

W zakresie pieczy zastępczej przyjęty plan przedstawia się następująco:

Rodzina–Rozdział–85508: 2 093 036,00, w tym 1 250 000,00 zł. świadczenia społeczne.

Koszt pobytu dzieci pochodzących z powiatu hajnowskiego w innych powiatach – 61 306,00 zł.

Plan dochodów powiatu hajnowskiego z tytułu pobytu dzieci z innych powiatów w rodzinnej pieczy zastępczej i od gmin za wychowanków w 2026 r.: 80 000,00 zł.

Niewiadomą związaną z oceną zaspokojenia potrzeb w powyższym zakresie jest liczba nowych wychowanków, w rodzinnej pieczy zastępczej.

W przypadku wzrostu tworzonych przez Sąd rodzin zastępczych – wzrosną wydatki, dlatego też na bieżąco będzie analizowana sytuacja w tym zakresie.

Ze względu na faktycznie otrzymany budżet w zakresie pieczy zastępczej – ostatecznie nie uwzględniono wszystkich zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, np. tworzenie rodzin pomocowych, zadań fakultatywnych (dofinansowanie do wypoczynku dzieci, itp.).

Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego: 60 000,00 zł.– dotyczy wychowanków pochodzących z powiatu hajnowskiego umieszczonych na terenie innych powiatów (np. powiat bielski, powiat siemiatycki). Środki zaplanowane umożliwią zwrot kosztów ponoszonych przez w/w powiaty za naszych wychowanków.

Sytuacja w zakresie potrzeb środków na realizację zadań obszarze pieczy zastępczej będzie na bieżąco monitorowana i w zależności od sytuacji poinformowany zostanie Zarząd Powiatu.

2. Rozdział 85510 – placówki opiekuńczo – wychowawcze

Rozdział 85510: 1 968 193,00, w tym 65 000,00 zł. świadczenia społeczne.

Koszt pobytu dzieci pochodzących z powiatu hajnowskiego w innych placówkach – 0,00 zł.

Plan dochodów powiatu hajnowskiego z tytułu pobytu dzieci z innych powiatów w Domu Dziecka w Białowieży w 2026 r.: 205 000,00 zł.

W swoich działaniach PCPR będzie kierować się zasadą zachowania naturalnego prymatu rodziny naturalnej w sferze władzy (pieczy) rodzicielskiej uznając, że ingerencja w tę sferę np.

umieszczenia dziecka poza rodziną jest wyjątkową i dopuszczalną tylko po bezskuteczności innych działań.

3. Pozostałe zadania z pomocy społecznej

- Rozdział 85205 – przemoc w rodzinie

Dotyczy zadań z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w tym:

- a) zabezpieczenia ofiar przemocy (udzielenia schronienia i zabezpieczenia usług specjalistycznych w formie porad prawnika, psychologa, pracy socjalnej,
- b) działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Plan na 2026 – 22 000 zł. na realizację zadań zleconych.

Stopień zaspokojenia potrzeb w tym zakresie będzie monitorowany. Natomiast realizacja zadań własnych odbywać się będzie w ramach środków na funkcjonowanie PCPR.

- Rozdział 85220 – mieszkania treningowe.

Na ten cel zabezpieczono kwotę 13500 zł. W ramach tej kwoty ponoszone są opłaty czynszu i mediów za 2 mieszkania treningowe. Natomiast poziom wydatków uzależniony jest od liczby osób korzystających z tychże mieszkań i ich stanu dochodowego (majątkowego). W przypadku dużej liczby osób korzystających z mieszkań i jednocześnie zwolnień z odpłatności za pobyt w mieszkaniu może wystąpić niedobór środków ujętych w planie finansowym na b. r. Sytuacja w tym zakresie będzie na bieżąco monitorowana.

3. Zadania wynikające ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

- Rozdział 85321 – Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

W obecnym stanie prawnym Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności działający w naszym powiecie finansowany jest z budżetu Wojewody Podlaskiego.

W 2025 r. na funkcjonowanie Powiatowego Zespołu otrzymano kwotę 837 500 zł. W planie budżetu na 2026 rok otrzymano kwotę dotacji w wysokości – 505 000,00 zł.

Powyższa kwota nie pokryje wszystkich potrzeb związanych z funkcjonowaniem Zespołu w 2026 r. Wystarczająca będzie na: opłatę pracy lekarzy i specjalistów pozamedycznych, pokrycie części wynagrodzenia osób obsługujących Zespół, zakup części materiałów biurowych i opłat pocztowych. Przy założeniu, iż liczba orzekanych osób w 2026 r. wyniesie ok. 1800 konieczne będzie składanie wniosków do Wojewody Podlaskiego celem zwiększenia dotacji na powyższy cel.

- Dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej.

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt.8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. do zadań powiatu należy od 1.01.2007 r. dofinansowanie kosztów bieżącej działalności warsztatów terapii zajęciowej stanowi kwota – 1 337 448 zł. Zgodnie z art. 68c ust. 2 cytowanej ustawy dofinansowanie bieżących kosztów działalności Warsztatu środkami poza PFRON wynosi minimum 10 % rocznych kosztów działalności.

- Rozdział 85395 Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

- Środki z algorytmu przydzielane samorządowi powiatowemu na dany rok.

Samorząd powiatu nie ma wpływu na wielkość otrzymywanych środków na dany rok. Prezes Zarządu PFRON każdorazowo w oparciu o algorytm przekazywania środków samorządom powiatowym przekazuje dla powiatu decyzję o wielkości środków przeznaczonych na realizację zadań ustawowych. W ramach przekazanej kwoty wydzielona jest kwota na bieżącą działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej w Hajnówce w wysokości – 1 337 448 zł. Pozostałą kwotę samorząd powiatu może rozdzielać według własnej hierarchii potrzeb w danym roku.

Wspomniany całkowity limit środków PFRON na 2026 r. dla Powiatu Hajnowskiego wynosi 2 459 610 zł. w związku z powyższym na pozostałe zadania pozostała kwota 1 122 162 zł.

Otrzymany na br. limit środków nie pozwoli na wsparcie wszystkich osób tego potrzebujących. Dotyczy to w szczególności dofinansowania do pobytu na turnusach rehabilitacyjnych, do likwidacji barier funkcjonalnych, do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

- Środki na realizację pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” - pozyskiwane są poprzez składanie zapotrzebowania według rozeznaczonych potrzeb. Zgodnie z obowiązującymi

zasadami program skierowany jest do wąskiej grupy beneficjentów (osoby w wieku aktywności zawodowej, posiadających, co najmniej umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności, z dysfunkcją wzroku lub ruchu). Na realizację w 2026 r. Programu Aktywny Samorząd został złożony wniosek o kwotę 200 000 zł. W sytuacji złożenia większej ilości wniosków istnieje możliwość o wystąpienie o zwiększenie budżetu na 2026 r.

5. Rozdział 85218 – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Budżet Powiatowego Centrum na 2026 rok pozwala na funkcjonowanie jednostki wyłącznie na podstawowym poziomie, przy założeniu braku nieprzewidzianych zdarzeń oraz niewykonywania niektórych zadań w szczególności usług specjalistycznych.

Analizując poziom obecnie wykonywanych zadań, przypisanych dla samorządu powiatowego ustawą o pomocy społecznej, ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawą o rehabilitacji, oraz uwzględniając stan zatrudnienia naszej jednostki wydaje się konieczne wzmocnienie kadrowe Powiatowego Centrum o specjalistów z zakresu: psycholog, prawnik, terapeuta rodzinny, pedagog, pracownik socjalny, pracownik księgowości i kadr. Podjęcie powyższych decyzji wymagać będzie jednoczesnego utrzymania powierzchni użytkowej w celu umożliwienia realizacji zwiększonego zakresu obowiązków.

Hajnówka 14 kwietnia 2026 rok
Sporządzono: PCPR Hajnówka

Jolanta Prusinowska

POWIATOWE
CENTRUM POMOCY RODZINIE
17-200 Hajnówka, ul. J. Piłsudskiego 10a
tel./fax: 85 682 36 42
NIP 543-18-34-327

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Hajnowce

Jolanta Prusinowska

